

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁD-VAARMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen vasárnapon és csütörtökön.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér, félfévre 3 kor. Egási ára 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a hirdatások elmennek

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket

a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Törvények és intézmények.

Az alkotmánybiztosítékok ügye olyanformán szerepel a mostani magyar politikában, mint a komédiában a parafaemberké, akit ha százszor lenyomnak, százszor talpra pattan. Visszapatantja a talpába helyezett nehezék. Az alkotmánybiztosítékok dolgában hiába kér türelmet és várakozást a kormány: állandóan a felszínen tartja azt a nemzet ösztöne, mely fölfegyverkezve akarja várni az elkövetkezendő nehéz időket.

Értjük a nemzet várakozását, de — mert igazságosan ítélünk — méltányoljuk a kormány nehéz helyzetét is. Nem akar talán hamar munkát végezni, mert annak sok a lazája, nem akar talán szemfényvesztést úzni, hanem oly törvényeket statuálni, melyek igazán biztosítói lesznek az alkotmánynak: ez a munka pedig tapintatot és sok előrelátást követel egyfelől, türelmet és bizodalmat kíván másrésről. Ez lehet a helyzet ebben a kérdésben.

Nincs semmi okunk arra a föltesésre, hogy a kormány a legnagyobb

jóakarattal ne igyekeznék megoldani az alkotmánybiztosítékok ügyét, mely hogy még mindmáig tető alá nem került, bizonyosan nem a belügyminiszter akaratán múlott; — azonban azt véljük, hogy a kiegészítendő és hozandó törvények magukban nem tesszik teljessé az alkotmánybiztosítás munkáját. Meg kell ezt mondanunk annál inkább, mert az alkotmánybiztosítékok ügye ebből a szempontból még alig talál méltatásra.

A közelmúlt szomorú tapasztalatai eleget bebizonyították, hogy az alkotmánybiztosító törvények szerkesztésének technikája nagyon togyatékos, szövegük nem elég szabatos s annyi hatalmat adnak a kormánynak, hogy ellenében törvényhatóság és parlament csak végső erőfeszítéssel bírja úgy, ahogy megvédeni az alkotmányt. Tehát semmi kétség abban, hogy kellenek a jó, szabatos, világos törvények az alkotmány biztosítására, — de viszont a törvények biztosítására intézmények kellenek. Intézmények, melyek a való életbe viszik át az írott malasztot. Intézmények, amelyek növelik a polgárok önértetét, a közdoigok

íránt való érdeklődését s a társadalmat izmosítják és önszegetésre kényszerítik.

Mit ér az a törvény, hogy a besorozások első föltétele a véderőtörvényben meghatározott jelentkezési igazolvány fölmutatása — ha az önkéntesek besorozása a hadsereg parancsnokságainak — hatáskörébe tartozik, akik a törvényt csak akkor respektálják, ha a közös hadügyminiszter rendeletileg meghagyja nekik? Mit ér a törvényhatóságok joga a tisztviselők utasítása tekintetében, ha a kormány az erre vonatkozó határozatokat megsemmisítette, — vagy ha a törvényhatóságok nem is mertek ilyen határozatokat hozni? Mit ér a megyei pénztárak és számvédségek visszaállítása, ha a megyék rászorulnak az állami dotációra s ha ez csak akkor jut a vármegyei pénztárakba, ha a kormány utalványozza és kifizeti? A törvényszöveg nagyon kétélű fegyver, mert az emberi elme nagyon tökéletlen arra, hogy minden eshetőséget előrelátó törvényszöveget tudjon készíteni. A summum jus gyakran summa injuria, sőt néha summa stulticia.

TÁRCA.

Armida.

— A. Hedenstjerna. —

Megbocsáthatás-e nekem azért, hogy oly sokáig nem irtam? Próbáld meg. Mert bosszankodásodot nem vagyok képes elviselni, mikor ugyanis legszerencsétlenebb teremtese én vagyok az Istennek.

De: aehogy azt hidd, hogy szerelmi bánat miatt. Ily ostobaságokhoz túlságosan okos vagyok, z azonkívül tudod, hogy a te kis Armidád képes arra, hogy a férfiak térdre essenek előtte.

Az a szerencsétlenségem, hogy semmiféle férfi sem képes gondolatmenetemet követni s hogy senkinek a társasága sem elégít ki. A modern ideák rendkívül nehezten törnek utat maguknak Pettersonék borzalmas, konzervatív Vexiójébe, s mikor legutóbb szinté fölüg eltelve a mi kedves, bájos Anne Char-

lotte Edgrenünknek költeményeivel, azt kérdeztem az anyától, hogy mit tart legszebbnek az egész világon azt felelte: „Tyuklevest tojásos gombóccal“.

Következő éjszaka nem sokat aludtam, reggelre pedig oly nedves volt a párnám, mintha két hónapig hevert volna a Niagara medrében.

Szegény mama teljesen hozzáférhetetlen a modern ideák számára. Egész nap a háztartás dolgaival bajlódik s nem képes megérteni, hogy mikor az apám feleségül vette, tökterette az egész életét s rabnőjévé alacsonyította le. Legutóbb Stuart Millt tettem a varró asztalára abban a hiszemben, hogy legalább beletekint s megtanulja belőle, hogy az Isten nem azért teremtette a nőt, hogy zarnokok számára zsebkendőket szegjen vagy harisnyákat foldozzon.

Este bejött hozzám, mikor a nappali szobában ültem s Mustacheti „Utolsó bohóságait“ játszottam. (Mi lenne bölölem, ha

még zongorán sem lenne!) Szemei szikráztak, kezei idegesen reszkettek s egész kis alakján energia ömlött el.

— Ah! — gondoltam magamban — bizonyára Stuart Millt olvasta.

S a karjaiba estem.

— Végre rájöttél anyácskám? suttogtam, s gyöngéden magamhoz szoritottam.

— Rájöttem, kedves gyermekem.

— Rájöttem, hogy nekünk szegény nőknek merő nyomorúság az életünk.

— Bizony az, különösen az olyan szelburdi cselédekkel, mint a miénk. Képzeld, az egyik legjobb hálóingéd nyomtalanul eltűnt.

Igaz, hogy anyám jó, kedves, szeretetre méltó anya, de azon este majd hogy meg nem utáltam. Nem az szomorítja, hogy egész életét tönkre teszik a „háziasszony kötelességei“, hanem az, hogy egy hálóig szórén-szálan elveszett.

Margit nagynéni pedig annyira megy,

MIT IGYUNK?

Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénasavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvózer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénasavas ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és ocsó savanyúvíz; dús szénavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvózer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyökysóknál fogva kitűnő szere a legkülönbölegbb gyomor-, légső-, és húgyszeri betegségeknek. 20 év óta bizonyosodott, hogy még ragályos betegségek föl is mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai ÁGNES-forrás vizét itták. Legújabb orvosi szaktudomány által sánálva. Számos elismerő nyilatkozatot a forrás ismertető folyóiratban olvashatók. Háztartások számára másféltérszerűen vasammal nehebb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénasavval telített viznél, sőt a szénasav 1 is ocsóbb: hogy az ÁGNES-forrás vizét a legbiztosabb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatos szervezeteit, ugyanott a forrás csatlakozásán ismertető füzet ingyen kapható, forráskészítéség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Főraktár: Eisler Lajos és ifj. Kovács Sándor urainál Szentesen. B. - 15 - 3.

ÁGNES-

forrást, ha a gyomor-, bél-, és legesőhárta föl szabadulni akarunk.

forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarunk.

forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.

forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borviz!

Törvények magukban papirosbástyák, ha az intézmények nem töltik meg őket eleven erővel. Legyenek akármilyen jók: az a kormány, mely erőszakoskodni akar, mindig keresztül gázol a papirosbástyákon s ki tudja eszteni gaztetteinek a törvényesség látszatát, ha a papirosbástyák mögött intézmények és emberek nem állanak.

Veszteni való időnk nincs, mire az alkotmánybiztosítékok kérdése a törvényhozás elé kerül, akkorra kormány, pártoknak, törvényhozásnak, közvéleményeknek tisztán kell ezekben az ügyekben látnia s főképp ezt a szempontot meg kell látnia, mit enélkül hiába csinálnak akár egész törvénykönyvet az alkotmány védelmére.

Késleltetik a választói jogot. Az általános választói jog: fiú az atya előtt. A gyermek előbb volt meg, mint a nemzője, amire most az apa bosszúból elzárja őt a világ elől. Híjába ordít dörömböl, szegény fiú bőrtöne ajtaján: a szigorú Andrássy belügyminiszter gondoskodik arról, hogy valamiképpen ki ne szabaduljon. Hogy pedig ez nem olcsó élelőddé, annak biznysággal ideiktatjuk a függetlenségi párt hivatalos s így a kormány felhivatalos lapja, a Budapesti egyik legutóbbi számának következő érdekesen pikáns közlését.

„Teljesen megbízható forrásból értesülünk, hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az általános választói jogról szóló törvénytervezetet, amely nagyjában már készen van, az ősszel előlelő szakfőnök által hozott törvényt az egyidejűleg meg fogja küldeni az összes törvényhatóságoknak véleményezés végett. A törvényjavaslat végleges szövegét majd csak ezután fogják megállapítani, az ankét és a törvényhatóságok véleményeinek tekintetbe vételével. Ezek szerint a kormány az általános választói jogról szóló javaslatot a legjobb esetben csak a tavasz-

szal terjesztheti majd elő a parlamentben. A javaslatnak a képviselőház plénumában való tárgyalása a jövő év májusára van tervezve véve, de valószínű, hogy erre csak a majd a jövő év őszén kerül a sor, úgy, hogy az új választások az új törvény alapján, előreláthatólag csak 1909. tavaszán fognak megjelenni.

Megdöbbenve olvassuk a sorokat. Ahány szó, annyi arcúcsapása a választói reformnak és a koalíciós kormány hatalomba lépése alkalmakor tett ígérétének, mely szerint az egész átmenet legfőbbje, ha két esztendőig tarthat. A jóakaratsnak még csak a nyomát sem tudjuk a jelentésben felfedezni, ellenben elszomorodva látjuk, hogy Wekerle és társai minden eszközt megragadnak a paktum kijátszására. A mult év tavaszán, a gyászos bécsi fejevételével a hatalmával ugyanis a kormány csak átmenetileg vállalta — saját hivatalos kijelentései szerint — az ügyek vezetését azzal, hogy ezen idő alatt megvalósítja az általános szavazati jogot, s aztán rögtön ott hagyja a helyét. Most pedig mit tesz? — A végelengig halogatója a kötelezettség felváltását, csakhogy a hatalomból olyan gyorsan ki ne essék és hogy a parlamentet, az istenért ne kelljen demokratizálnia.

Csakhogy nem így áll az alku. Ezt a szantszándékos késleltetést nem hajlandó tűrni a kiábrándult nemzet és még kevésbé a jogait hangosan követelő munkás népmilión. Ankét, megyei főülbiálás, — mire való huza-vona ez? Mondják meg őszintén, hogy a reformot nem akarják megcsinálni, vagy, hogy a javaslatot, amíg csak lehet, a belügyminiszteri íróasztalban próbálják rejtgetni. Ez enyhítené a dolgot, mert férfias és nyílt cselekedet volna. Hogy a becsapott közvélemény nem fog késmi a csattanós felelettel, ez nem kérdés. Bizonyosságokat megjósolni fölösleges.

Az őszre tehát ankétot hívnak össze. Persze, nem sejtjük, kik lesznek a szaknácsozmány tagjai, de — a multakon okulva — nem sok jót tartunk fölöle. Gondoljunk

— Apus, szabad valamit kérnem?

— Szabad, galambom — mondá a szönyeteg.

— Apám, az ég szerelmére kérlek, ne alacsonyíts le becéző nevekkkel, mert ezek a házilatokat illetik meg, nem pedig az önálóan gondolkodó független nőket.

— Na, na kicsikém, micsoda bogár motoszkál már megint a fejedben? Uj ruhát akarsz?

— Nem, apám, ilyesmit nem szoktam kérni. Egyszerűen a szabónőhöz megyek s megrendelem.

— Igaz. Vagy talán hatáslovat akarsz?

— Egy ártatlan állatnak a hátán gyönyörűséggel csavarogni oly szórakozás, mely inkább a férfiakhoz való, kik csak azért vannak a világon, hogy egyenek meg mulassanak. De én nő vagyok s mást akarok kérni tőled.

— Az Isten szerelmére, csak nem szeretted bele valamelyik hivatalnokomba?

— Sajnálom a szegény cinnyomottakat, kik a tőke és munka közti harcban kérelhetlenül legyőzettek, de egy férfit szeretni annyit tenne, mint önmagamat megaláznia.

— De az Isten szerelmére, mit akarsz voltaképpen gyermekem.

csak vissza a cselédtörvény ankétjaira. Te gyük azonban fel, hogy az ankét nem lesz reakciós érzelmű és liberális tanácsoktól látja majd el a minisztériumot; mire jó akkor a törvényhatóságok megkérdése? Talán arra, hogy a rendi főfogásban élő varmegyek, a középkorias oligarchusok, a borkabatos autokraták fölemelhessék szavukat az igazi népképviselet megalakítása ellen? Ennek nem szabad megtörténni.

Törvényalkotásra csak országgyűlési képviselők jogosultak. A törvényhatóságoknak csak feliratozási joguk van, de sem véleményadásra, sem útitasításra, 1848. óta joguk nincsen. Andrássy tervének tehát, mely a parlamentaris elvet fenyegeti, más célja nem lehet, mint a választási reform kitolása vagy megakadályozása. De a legjobban ez esetben is a kontemplatív két éves átmenetnek újabb néhány esztendővel való megtoldását jelenti.

Ez a nem várt eredményt azonban nem fogadhatja el senki, aki megunta és megútolta a mai maradó osztályuralmat. Meg kell hát mozdulniuk a kijátszott népmiliónak, hogy minden erejükkel meggátolják a mai korrupciós, reakciós rendszer megszilárdítását. És addig ne legyen nyugalom az országban, amíg ki nincs küzdve az általános titkos szavazati jog mindazoknak, akik ma vérrel és pénzzel adóznak, de polgari jogot nem gyakorolhatnak.

Mozognak a kisiparosok. A kisiparosok ma országos kongresszust tartanak Pécsen. A tanácskozás első nagy érdeklődéssel tekint az egész kisiparosvilág. Jogosult a nagy érdeklődés, mert rendkívül fontos indítványok lesznek napirenden, az összes kisiparosok azért érdeklődnek. De jogosult az érdeklődés dírt is, mert a kongresszus megjelenti Sztéryny József államtitkár és ki fogja fejteni álláspontját, amely az ipartörvény revíziója közben vezérli.

Mit fog mondani az államtitkár, mit nem: előre persze nem mondhatjuk. De ősmerve rengeteg szaktudását, a kisipar iránt való

— Azt akarom, hogy végy szélesebb kocsit, a lépcsőket építtessd át tágasabbra, az ajtókat szélesíttesd ki, mert holnap bemegyek s veszek magamra egy krino. . .

Csöngötnék az előszobában.
Isten veled édes Jenny. Majd estére töb-
bet. . .

Jenny, édes barátnóm, miért nem vagy most mellettem, hogy végtelen örömben megölelhethetlek. Szeret, ma megkérte apámtól a kezemet, eljegyeztük egymást s tavasszal lesz az esküvőnk.

Persze, azt kérde, ki az az »ő«?

Utazó, Pettersonnak hívják s megkeres évente kétezer koronát, ha szerencsés van. Még sohasem irtam neked róla, mert az ember még legjobb barátnője előtt sem árulja el a titkait.

Kétezer korona ugyan még nem sok magában véve, de jó házaszony leszek, a ki mindenre felülgy, hogy egyetlen garas cí ne herdalódjék. Ha még legalább ez a kétezer biztos lenne. De ezeröttszáz is kijövünk, mert kosztosokat fogunk tartani. Szeretném tudni, hogy voltaképp miféle utazó. Apám azt mondja, hogy olajban és gépekben csinál. Ugyan jobban szeretném, ha selyemben és stuccottollakban utaznék, de utóvégre mindegy

hogy egyre le akar alacsonyítani ehhez a méltatlan foglalkozáshoz, melytől mindig undorodtam. Pár nappal ezelőtt így szólt hozzám:

— Armida, az anyádnak meg nekem annyi a dolgunk, hogy azt sem tudjuk, hol áll a fejünk. Nem segíthetnél a heringsalátát elkészíteni?

Fölfolytantom.

Engedelmes leány vagyok s hála Istennek tudom a kötelességeimet. Lemondok arról, hogy a képviselőválasztásoknál szavazhassak, mert nem engedi meg a zsarnok férfiak által hozott törvény. Egész életemben szoknyában fogok járni, mert a bolond divat nekünk asszonyoknak nem engedi meg, hogy a kényelmesebb nadrágot viselhessük. Mi öb, képes vagyok egy 10.000 korona jövedelmű szép, művelt férjhez nőül menni, de heringsalátát készíteni nem vagyok hajlandó.

Tudhatod, hogy az apám egyike azoknak a jóságos hétköznapi tucatembereknek, kik zsarnoki hajlamaikat sima külső alá rejtik. Legutóbb annyira megaláztam magamat, hogy egy kéressel fordultam hozzá. Felöltöttem legelőkelőbb arcomat, összeráncoltam a homlokomat s mondtam:

elkes és szerető érdeklődését, azt hisszük, hogy nyilatkozatai meg fogják nyugtatni a hibogó, a viszonyokkal elégedetlen kisiparosokat. Végre is olyan ember szól majd hozzájuk, aki ismeri a kisipar helyzetét és aki egy hosszú közpalya alatt bizonyoságot tett arról, hogy dolgozni is tud az ipar boldogulása, megerősödése érdekében.

Nem adhatunk hat hitelt azoknak a melyek szerint a kisiparosok a kongresszuson kellemetlenkedni akarnak. Szerény i- nek és a kormány iránt érzett el- enszenvet vele akarnak éreztetni. Sokkal jobb véleményünk van a kisiparosokról, semhogy föl lehetne tenni róluk, hogy ép- pen azt az embert akarják kiközösíteni, aki a mai iparellenes világban emberfölötti erővel száll síkra érdekeikért.

Kizártunk tarjuk ezt minden személyes szemponttól eltekintve, már csak azért is, mert bizony jobb és okosabb dolog van a kongresszusnak, semhogy botrányrendezéssel le akarná szállítani a tanácskozásai komoly- ságát, és méltóságát és impónáló erejét.

Végignézve ugyanis a kongresszus elé terjesztett indítványok sorozatát, nem egy nagyfontosságú, életbevonó kérdést látunk közöttük.

Valamennyi között azonban legfonto- sabbnak ítéljük azt, mely az általános választói jogot sürgeti és pedig azért, hogy az iparosvilág végre képviselve legyen a parla- mentben.

Itt van a bajok kútforrása. Híjába sirt, jajgatott, követelt az iparosvilág, a parlament sohasem hallgatta meg. Napirendre tért a kivánságok fölött, mert a képviselőházat min- dig rövidlátó gazdasági érdekeltség tartotta megszállva. Ha akadt is egy-két iparos a képviselők között, az a nagyipar érdekeit képviselte. Most azonban se nagyiparos, se kisiparos nincs a képviselőházban. Csak föld- birtokos, ügyvéd és mezőgazda, akik bár

Zongorát természetesen nem szerezh- tünk be, de Petterson nem is szenvedheti a zenét. A mi engemet illet, én is könnyen el lehetek a nélkül az utálatos klampirozás nélkül.

Jövő hónapban hozzájuk utazom s meg- látogatom az anyját. Ez alkalommal ki fogom tanulmányozni drága Pettersonomnak szoká- sait a kedvteléseit, s a mama iskolájába fogok járni, hogy mindennap meglephessem egyik- másik kedvenc életével.

Csak az a kérdés, hogy az utazóknak van-e idejük s nem késnek-e el az ebédről?

Nagyon jókedvű ember; ma például kis csibéjének nevezett s ma este, mikor egy pár pohár groggot ivott, nekiment a kékhá- rianyáknak s modern világjavítóknak. Az én édes, jó öreg, konzervatív apám majd eldőlt nevetésben.

El sem képzeled, hogy tegnap mily büszke voltam az anyámra. Olyan levelet, mint a minő tegnap került az asztalra, soha éle- temben nem ettem, s Petterson is ugy főfá- sított a szentem, mintha két hete nem evett volna.

Az utazóknak bizonyára zaklatott éle- tük van, a mi az étvágyat fokozza s az én Pettersonomat, a kinek általánosan ismert, tisztelt neve van, bizonyára nagyon igénybe veszik.

Ugy-e, hogy gyönyörű egy név a Pet- terson? Nekem oly barátságosnak, hazafias- nak, hűségesnek tetszik.

Iri gyorsan a te végétlenül boldog Ar- middának.

önálló vámtérületről fecsegnek, mindent el- követnek a közösség fenntartása céljából, mert ez jobb — nekik. Akik olykor-olykor mo- tyognak valami iparról, tényleg ellenséges szemmel nézik azt, mert az ipar megerősö- dése drágítja a munkabéreket, ez pedig nem tetszik az uraknak.

Bölcsen és helyesen cselekszenek tehát majd a kisiparosok, ha teljes erejükkel sür- getik a választói reformot és ez által az ipar- nak kellő parlamenti képviselőlet. Csak akkor lehet Magyarországon érős, egészséges ipar, ha lesz egy erős parlamenti csoport, mely érdekeit védelmezi, nyitl és titkos ellenségeit leszereli, leleplezi és megfutamtja. Sőt to- vább megyünk. Az a sok jó szándék, amely az iparügyek jelenlegi legfőbb vezetőit el- tölti, csak akkor érvényesülhet igazán, hogy ha a parlamentben nemcsak az iparosodás ellenségei ülnek, de lesz egy erős, tekinté- lyes frakció, amely ellenzolyozza az agrárius gáncsvetéseket.

Es azt hisszük, hogy ha az iparosok az általános választói jog érdekében akciót indítanak, illetve a folyamatban levő akció- hoz a maguk egész súlyával csatlakoznak, — ennek üdvös hatása lesz más irányban is. Mi tagadás, eddig a munkásság ellenséget lát a munkaadónak. Ellenséget, aki őt er- kölcseleg és anyagilag ki akarja zsakmányolni. És mert a munkás ellenségként kezeli a munka- adóját, se vége, se hossza a teljesen meg- okolatlan, a gazdasági viszonyokkal nem ma- gyarázható sztrájkoknak, amelyek a munkás- nak abszolúte nem használnak, de igen ér- zékeny kárt okoznak a munkaadónak.

Ugy sejjük azonban, hogy etéren rögtön óriási javulás fog beállani, mielőtt a munkások látják, hogy az iparosok velük együtt, egy közös célért küzdenek, az álta- lános választói jogért, mely a munkásoknak is érdeke. Lehetetlen ugyanis föltenni a ma- gyar munkásságról, hogy megmarnak azokat, akik olyan reformért küzdenek, amely hasz- nálni fog más osztályoknak is, de elsősorban mégis a munkásokat felszabadítani hivatott.

Neuraszténia.

A neuraszténiát Cartésius fedezte fel. Nem akkor, amikor megszerkesztette az ördögöt, ami vízben bukdácsolni tud, hanem akkor, amikor rábukant arra az igazságra, hogy: gondolkozom, tehát vagyok!

Gondolkozom, tehát vagyok. Fokozot- tabban gondolkozom, tehát neuraszténias vagyok. Neki vagyok dühödés a gondolkö- zásnak, az agyam kerekét úgy megpöndö- rittem a munkával, hogy nem bir megál- lítani akkor sem, amikor állania kellene, te- hát a neuraszténiám kezd komoly idegobjába menni át. És jelentkezik álmatlanság, szóra- kozottság, olyan nyughatatlanság, amely már szomszédja az üldözési mániának, szorongás, ok nélkül való ijedezés.

Álmatlanság, szórakozottság, félelem, — tetszik észrevenni, hogy ez a három szó testvére egymásnak? És hogy mind a há- romnak az apja az a jó öreg, becsületes nyársopolgár, akinek Gondolkö-zás a neve? A gondolkö-zás, amely tulajdonképpen az életünk, de amely nyomban halálos ellen- ségünké lesz, amint nem birunk uralkodni rajta. Az álmatlanul heverős és a vankosát eretnek-sütőgőgöt máglyának érző ember miért nem tud aludni? Mert gondolkozik. Kétség- telenül voltál már, oh olvasó, abban a hely- zetben, hogy nem tudtál aludni. Vette-d- észre, hogy azért nem tudsz, mert gondol- kozol? Vagy a külvilágból beléd sugárzó és rád nézve a szokottnál fontosabb gondola- tok, — anyagi baj, szerelem, önzetszorsor- bus, valamint való felháborodás, szomorúság — kóvalyognak a fejedben, vagy pedig táborot,

kísértettáborot ültek benne azok a gondolatok, amelyek belőled magadból származnak ki, amelyek okát és j forrást adni nem tudod másból, mint a saját agyad mozgásának a szünetlenségéből és az idegidegen a túlóntul való vonaglásából. Vagy gondolkö-zol kívül- ről befelé az álmód rovására és ilyenkor be- zúgott, ingerült vagy, vagy gondolkö-zol be- lülről kifelé és ilyenkor már neuraszténias vagy.

A szórakozottság hasonlóképpen csak ilyen gondolatültengés. Nem vagy képes egy dologgal perényi húzamid sem foglal- kozni, mert a gondolkö-zásodra hirtelenül támadó, vadidegének tetsző és egészen for- rásatlannak, gyökértelelennak látszó más gondolatok rohannak rá. Mialatt az esernyődöt akarod leemelni a kávéházi fogasról, azalatt az jut eszedbe, hogy a baszk nyelv francia- országi szójárása, a labourdin, Ja i n k o a k- nak mondja az isten nevé, a guipuscoa pe- dig, a spanyol baszk, ugyanezt a fogalmat a Ja u n g o i c o a c szóval fejezi ki. És mi- alatt megállapodol magaddal abban, hogy a baszk dialektusok között a souletin a kö- zéparányos, az, amely az Isten J i n c o u a c néven imádja, — ott felejtet az esernyődöt a kávéházban. Semmi külső szükséged nem volt az Isten baszk nevével való foglalkozásr ellenben nagyon is szükséges lett volna az esernyődre ügyelni. De mivel neuraszténias vagy, mégis a kényszer-gondolatodnak en- gedtél.

A félelem, amit a neuraszténias ember érez, szintén csak gondolatültengés. Erre elég magyarázat volna már maga az a tény is, hogy minden igazán intelligens ember a középkori logalmak szerint, — amelyek, hajh, nagyon sokan vannak még ma is, — gyáva. Ha hurcolkodaskor a függöny tartórúdjának a feltevésére, erre a par excellence család- apai munkára kerül a sor, mielőtt felmász- nek az asztalra állított szék izézőt második emele- tére, előbb óvatosan megtagzigálom az asz- talt, aztán a rajta álló széket. És miután mind a kettő föltétlenül, remegni fog, én is remegek, amikor felmáshozom rájuk. És ugyanaz alatt az idő alatt a fiam nyugodtan mászik fel a másodemeleti ablak parkányára, hideg- vérrrel hajlja az útban felejtett varrógép ke- rekét, — de csak akkor, ha egészen bizonyo- san eltalálta azt a helyet, ahol az odajutott ujjá a legközvetlenebb veszedelmeben van. Mert én túlságosan ismerem a veszedelmet, a cselekvésem súlyával egészen tisztában vagyok, a gyermek meg a kicsiny intelli- gencia tapasztalatlanságával bátor.

Ez az összehasonlítás, mondom — már magában elég volna annak a megbizonyít- ására, hogy a neuraszténias ember megoko- latlan félelem tulajdonképpen nem egyéb, mint ültengetés és akart gondolkö-záson is túlszaladó kényszer-gondolkö-zás. De szol- galhatók itt egyéb indiciumaikkal is. A példák beszélnek talán a legjobban.

A neuraszténias törvényesziki bíró, amikor pihenni kellene, este hét órakor, egyszerre csak elfogja az a gondolat, hogy délután bent, a hivatalszobában a szivarjáról tüzes hamu esett az aktái közé. Őt per- cig szaladgál csak fel és alá a szobájában máris bizonyosan tudja, hogy a tüzes ha- mutól éppen az a haromcezer forintos váltó gyuladt meg, aminek az épségeért ő anya- gilag is felelős. Vagy: a középiszkolai tanár este vacsorára, a kezdődő elhizása ellenére, tojást evett. Éjjel nyitva hagyta az ablakát és mivel az éjszaka hűvös volt, a fejének azon a részen, amelyik közelebb volt az ablakhoz, neuralgias fájdalmat érez. Nyomban kapcsolatba hozza a tojást a tic douloureux- val gondolkö-zva sokat, abba a gondolat- hibába esik, hogy neki a tojástól, a nehéz ételtől vértudulása van. És elkezd félni a gutatóéstól. Avagy: az uszágiról, jó, finom kis éjjeli munkával agyondolgozta magát, dohányzott is hozzá quantum satis, esetleg feketekávékat is ivott. Természetes tehát, hogy délben, amikor fölérdejt, a testében a vérnyomás nincs egyenletesen elosztódva, mert elvégre a véredénymozgató idegek az öreg vazomotorok is akarnak pihenni, sőt esetleg sztrájkolni is. A következtetés az, hogy az ember nürnbergi szűznek érzi ma-

— **Cigányok a közigazgatási bizottságban.** Érdekes vita folyt Komárom varmegye közigazgatási bizottságának legutóbbi rendes ülésén. Ugyanis Major László ottani közgazdasági előadó, a most nagyon is aktuális cigánykérdés egyik legalaposabb ismerője, hosszabb tanulmányt terjesztett a közigazgatási bizottság elé a cigánykérdés rendezéséről. Sok érdekes és jellemző képet festette meg tanulmányában a vándorcigányok sajátos életének, vadságával, különleges törvényeivel és szokásaival főjórman állandó harcot jelent minden kulturával szemben. Major László a modern államélet e veszedelmes ellenségtől való megszabadulásnak plauzibilis módját jelölte meg. A sok intézkedés között, miket javaslata hozott, minden csútra a legraktikusabb az, hogy a vándor cigányoktól meg kell vonni a lóártás jogát, mert hiszen úgy is tulnyomóan lópot ló az, ami a birtokukban van. Ennek a rendszabálynak elegendő oka volna már az is hogy a kóbor cigányok általában minden köztérhivatal alól felfüggesztve kivonják magukat és az állategészségügyi ellenőrzést is lehetetlen teszik. Ezzel a módszerrel érdemes volna tényleg behatárolni foglalkozniuk az illetékes köröknek. Mert a vándorcigány, ha lovat nem tarthat, kénytelenségből is beszünteti a vándoréletet és könnyebben telepszik majd meg főképp a hegyvidékek szegényebb népe közt, melylyel aztán idővel össze is forrhat.

— **Népünnep a ligetben.** Az iparosifjak önképző körének vigalmi bizottsága minden előkészületet megtett már a kör Szent István-napi népünnepélyének sikere érdekében. A gazdag és változatos programot falragaszokon tette közhírré, a mulatság alkalmi lapja is készül már, melybe városunk sok szép asszonya, lánnya küldött kéziratot és miután a közönség széles rétegű érdeklődése is fel van kelte, mert mindenki tudja, hogy a kör vigasságait mindenkor feszletlen jókedv és kedélyesség jellemezte, — önként lehet következtetni az előjelökből arra, hogy az iparosifjakkal holnaputáni népünnepély és táncvilága ügy erkölcsi, mint anyagi siker tekintetében méltóan fog a kör hasonló előző mulatságaihoz sorakozni

— **Csikódíjazás.** A Csongrádvármegyei gazdasági Egyesület, mint erről már hírt adtunk, f. hó 25-én, tehát mához egyhétre Csongrádon, s e p t e m b e r e l s e j é n pedig vagyis mához két hétre Szentesen tart csikódíjazást, mindkét városban a külső vasártéren. A csongrádi díjazásra f. hó 25-én reggel 8 óráig az ottani főszolgabírói hivatalnál, a szentesire szeptember elsején reggeli 8 óráig az egyesület titkári hivatalánál lehet, — az egyesület elnöksége által kibocsátott falragaszokon közzétett föltételek mellett csikókat és anyakacákat bejelenteni. Ezzelal újból felhívjuk erre a lötenyészítő gazdák figyelmét.

— **A kivándorlós tanulmányozása.** A kivándorlós korlatozására a belügyminisztériumban tudvalevőleg újabb tervszet kidolgozásán folyik a munka. A szükséges statisztikai adatok beszerzése végett a minisztérium most szakközökeket küldött ki, akiknek kötelességévé tette, bejárni az ország összes menetjegy irodáit és kivándorlós ügynökségeit. Ennek a bizottságnak tagjai: Berényi Jenő belügyminisztériumi titkar, Han z Viktor számvizsgáló és Paulin Janos szamgyakornok. A bizottság — tudomásunk szerint — már megfordult Temesváron, ahol a Pollak Szigmond féle menetjegy irodában és kivándorlós ügynökségnél jegyezték ki a szükséges statisztikai adatokat. Bizony ezek szomorú adatok voltak nagyon, mert Temesvárott és Temes megyében egyre szaporodik a kivándorlók száma. A napokban 100 ember indult útnak, aztán 1—2 nappal ismét 200 svab paraszt vette kezébe a vándorbotot és telve reménységgel hagyta el szülőföldjüket,

nekimenne a hosszú útnak, új hazát keresni. Százerek keseeves csalódása és kálváriája nem volt képes őket visszatartani. Ez évben, eddig már közel nyolcezer kivándorló hagyta el Temes megyét.

— **A csendőrségi útasítás módosítása.** A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a csendőrkereleti parancsnokságokhoz, melyben ezeket rendeli el: A m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg elrendelem hogy a csendőrségi szolgálati utasítás II. rész 18. szakaszában utolsó bekezdéséknél főlvetéssé a következő szöveg: „Sorozások alkalmával a jórvezető a katonái és honvéd elnöknel jelentkezni, a polgári elnöknel pedig bemutatkozni köteles. — Az országgyűlési képviselőválasztásokhoz kirendelt csendőrség parancsnokai mag t a választási elnöknel bemutatni tartozik.

— **Gyermekek a tüdővészésekért.** Tegnap a délutáni órákban két kis fucska állított be szerkesztőségünkbe. Hat koronát hoztak és adtak át szerkesztőnknek egy gyermekelődás jövedelmeként azzal, hogy őt ezt a hazelődadást Lantos Károly hazánál a szegénysorú tüdővészések gyógyítására létesítendő szentesi telp alapja javára rendezték; hat korona volt a bevételük, — hat ezt elhozta és kéri, hogy az összeget rendeltetése helyére juttassuk. Nemcsak, hogy igaz lelki gyönyörűséggel teljesítjük ezt a kérést, de buzditó példaképen ide íktatjuk az apró műkedvelők nevét is. Résztvettek az előadásban: Léderer Erzsike, Rozner Ibolya, Révész Róza, Révész Terike, Lantos Ferenc, Lantos Imre, Léderer István és Léderer Zoltan. Illo megörökíteni azok nevét, akiknek gyermekszive melegen érez a szenvedő szegény emberekért.

— **Sétahangverseny a nögyuletek javára.** Bertók Péter és kitünő cigányzenekara a közöhojnak engedve, csütörtök délutántól kezdve ismét sétahangversenyt tart a tüküraoni népkertben. Ezen újabb sétahangverseny sorozat jövedelme a szentesi három jötekyoi nögyület alapja javára esik. A sétahangversenyek esztől, felnötteknek 20 fillér, gyermekeknek 10 fillér beelődjét mellett, egészen a hűvös idöszak beallgáig, tehát a nyar folyamán, hetenkint kétszer, még pedig csütörtökön és szombaton délután 5 töl 7 óráig tartanak.

* **Szülök figyelmébe** ajánljuk Róser tanes nevelöintézetet Budapesten (alappittatott 1823-ban) E kitünő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztály Felső Kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenragu az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal és 4 osztály Polgári iskolát. Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatosan Nevelö Internátusba felvétnek. — Értesítést küld Róser János igazgató, Budapest, VI. Aradi-utca 10.

CSIKOS KOCKÁS MOIRE ARMURE és „Henneberg-selyem 60 kr-töl feljebb, bérmentesen. Minta potaforoldattal

SELYEM

Megrendelések bármely nyelven intézendök: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich. (5)

Nyiltér.

KALOGEN
BRÁZAY SÖSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Felelösszerkesztö: BÄNFALVI LAJOS.
Kiadótulajdonos „Sentes és Vidék» könyvnyomda

4249—tkv. 1907.

Ärverési Hirdetményi Kivonat.

A szentesi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kanász Nagy Mihályné végrehajtónak Konkoly Vilma Bazsó Istvánné végrehajtást szenvedett elleni 634. korona 62 fillér tölke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentesi kir. járásbírószág területén levö Szentes város belterületén fekvö a Szentesi 8247 stjtikben A + 2257/a. hrsz. a. felvett ingatlanok végrehajtást szenvedett Konkoly Vilma Bazsó Istvánné illetö egy nyolcad részére, illetve az 1881. 60. t. c. 156. §. értelmében az egész ingatlanra — és pedig a C. 5. alatt Pászti Juliánna özv. Konkoly Gáborné javára bekebelezett özevnyi haszonélvezeti jog fenntartása nélkül 600 koronában ezen megallapított utóajánlati árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907. évi szeptember 5-ik napjának d. e. 9 órájkor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megallapított utóajánlati áron alö eladati nem fog.

Ärverezni szándékozök tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát vagyis 120 koronát készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóságnal 1907. évi július hó 16-ik napján.

Katkics
kir. járásbíró.

4238—tkv. 1907.

Ärverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lenárt Sándor szentesi lakos végrehajtónak Sipos István szentesi lakos végrehajtást szenvedett elleni 300 korona tölke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében úgy a csatlakoztatott Bányai Janos 208 korona 24 fillér és jár. — Traj Mihály 96 kor. és jár. — Petö Mária 250 kor. és jár. iránti végrehajtási ügyében, — a késedelmes árverési vevö ifj Sipos István bánatpénzének elvetszése mellett az ö kárára és veszélyére a végreh. visszarverést a szentesi kir. bíróság területén levö Szentes város belterületén fekvö a szentesi 1578. stjtikben A + 2025. hrsz. a. felvett ingatlanból Sipos István (k. n. Szijártó Magdolna) nevén állö fele részére illetve a végreh. törv. 166. §. alapján az egész ingatlanra 3005 koronában ezen megallapított kiállítási árban a visszarverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907. évi augusztus 27-ik napjának delölötti 9 órájkor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megallapított kiállítási áron alölis eladati nem fog.

Ärverezni szándékozök tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát vagyis 200 koronát készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Szentesen, a kir. bíróság mint tkv. hatóságnal, 1907. évi július hó 14-ik napján.

Katkics
kir. jbró.

Csongrádvármegye alispánjától.
5038—alisp. 1907. szám.

Ärlejtési hirdetmény.

Kereskedelmügy m. kir. miniszter úr 1907. évi július hó 30 án 50750. szám alatt kelt rendeletével az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.cz. alapján a beruházási hitel

terhére a mindszent-kisteleki és kitelek majsai törvényhatósági közut-25.578--39.350 km. szakaszának műúttá kiépítését 198828 kor. 12 fillér összeg erejéig engedélyezte, melyből a vállalati uton végrehajtandó munkálatok 182919 korona 48 fillért tesznek ki, mely utóbbi munkák kivételének biztosítása céljából az 1907 évi augusztus hó 31-edik napjának délelőtti 10 órájára Szentesen, az alispáni hivatalban tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a hasábkő, kavics és zuzalék mintákkal együtt a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlatokban számmal és betűvel világosan kiteendő azon százaléknak, melynek elengedése, vagy felülfizetése mellett vállalkozók a munka teljesítését elvállalni hajlandók, nemkülönben azon körülmény is, hogy a vállalat alapjául szolgáló kiirási műveleteket teljesen ismerik, és magukra nézve kötelezőknek vallják.

Pályázni csakis az I. számú költségvetésben foglalt összes munkákra lehet.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz, (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál-adóhivataloknál történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a szentesi m. kir. államépítészeti hivatali kirendeltségnél a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Szentesen, 1907. évi augusztus hó 9-én. 3-1

Dr. Cicatricis
alispán.

A jó gazdasszony,

rumot, likört, pálinkákat

jobban és olcsóbban készíthet

kompozíciókkal

otthon, keverés útján csak egynegyed részébe kerülnek a készítenetnek. Ezen kompozíciókat megbízhatóan csakis

Baros Gábornál

vehetjük. Az ország legrégebbi üzlete e szakmában 4-1

Budapest, VII. Dohány-utca 1. depót. 40.

Gyár. 1., Városmajor-utca 42. (Saját ház)

Boraszati és borbetegségek elleni szerek gyára.

Pinczegazdászati gépek és eszközök raktára.

Árjegyzék és útastítás ingyen

„SZENTES és VIDEKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA

KOSSUTH-ÚTCA (GÖRÖG-UDVAR.)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTERI KOZLEMENYEKET A LEG-
JUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Fáncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok,

Szalag-aranyozás

Diszunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

fényképészeti felvételeket

és egyéb fényképészeti munkálatokat f. hó 20-tól, vagyis **István király napjától** kezdve, a legmodernebb művészi követelményeknek megfelelőleg felszerelt **ÚJ**

műtermemben

fogom eszközölni.

Hegedűs Vilmos Utóda,
fényképész.

(Weisz-udvar mellett.)

3 db. visítifénykép 1 K. 50 f. | 3 db. nagy mak.-fénykép 6 K.
3 db. kab.-fénykép 4 Kor. | 3 db. boudoir " 8 K.

Kiadó bolthelyiség.

A Weisz-udvarban, Kossuth Lajos-útca, egy nagy üzlethelyiség a mögöttes raktárhelyiséggel együtt — temetkezési vállalat céljaira kiválóan alkalmas, — azonnal bérbeadó.

Ugyanott több használt, de jókárban levő boltajtó eladó.

Ertekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

Földberlet.

Dr. Gyöző Dezsőnek Szegváron a kórógyparti és kontrai földje haszonbérbe kiadó.

Erdeklődők bővebb felvilágosítást nyernek Purjesz Imréné, Dr. Purjesz János ügyvédi irodájában.

Telek eladás.

Egy — félig szőlővel beültetett, körülkerített porta a kiséráljon eladó. — Cim: a kiadóhivatalban.

Fáradtság nélkül remek koromfekete fényt állít elő.

Puhává és taróssá teszi a bőrt.

Eladó föld.

Ifj. Vecseri János kistőkei Polgár János-féle szántó, kaszáló és legelő földje, mely a kistőkei állomás közelében van, egy tagban vagy kisebb nagyobb részletekre parcellázva, eladó. A vételár $\frac{2}{3}$ -ad része bank kölcsönrel fedezhető. Közlebbi felvilágosítás nyerhető és alku köthető Dr. Sinóros Szabó Sándor ügyvéddel, a ref. egyház bérházában.

Házeladás.

A II. tizedben 149 szám alatt levő házam (a vásártéren) kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet velem ugyanott.

3—2

Üzevgy Kutas Jánosné

Sérvben

szenvedők!

KELETI-féle

legújabb találmányú cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi pejtával, a legökéletesebb a maga nemében

A legérősebb és legnagyobb erővel fájdalom nélkül visszatartja!

Számítlan elismerő levél bel- és külföldi leghíresebb orvosok és szaktanároktól

Árak: egyoldalt 12 kor
kétoldalt 24 kor

25 év óta tennálló testgyógyászati mintázelemben egy fővárosi gyakorlati szakorvos állandó felügyeleti melletti a legökéletesebb technical kivitelben a legolcsóbb árak mellett készülnek:

műlábak és műkezek

anatómiailag részére.

5—3 Mál ifjúk és egyenestartók ferdén nőttek részére.

Járó és támgépek esont és izület tuberkulózis, angolkóros, rheumás, elgömbült betegeknek.

Haskötők, gummi-görcsér harisnyák

(Hölgyeknek női kiszolgálás.)

Kérjen ingyen és bérmentve — 3000-nél több ábrával ellátott — nagy képes árjegyzéket.

Keleti J. orvos műszergyáros
BUDAPEST, IV. ker.
Koronaherceg-u. 17.

(a szervita-rend zárda palotájában.)

Gyár: Bpest: IV. Koronah.-ú.14. Alapított 1878
Szétküldés dískrézió mellett. — A megrendelések megsemmisítettek vagy visszaküldetnek.

Üzleteladás.

„Fekete Sas“ szálloda teljes be rendezésével azonnal eladó. Értekezni lehet Berényi László gőzmalom tulajdonossal.

Föld eladás.

Berényi Eszternek kistőkén 16 hóld földje, tanyaépülettel, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet a „Fekete Sas“ szállodában.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegekben —30, —60. 1.— és 2— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

csakis Poloskák ellen üvegekben —.40, —80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM“ névre.
Gyár: Budapest, IV. ker., Károly-útca 1. 20—4

Löwy Ferencz depó üzletébe azonnali belépésre kimérő kerestetik.